

2015. április 15., szerda

P8_TA(2015)0095

Nemzetközi roma nap – cigányellenesség Európában és a második világháború alatti roma népiirtás Unió általi elismerése

Az Európai Parlament 2015. április 15-i állásfoglalása a nemzetközi roma nap alkalmából – cigányellenesség Európában és a második világháború alatti roma népiirtás Unió általi elismerése (2015/2615(RSP))

(2016/C 328/02)

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) preambuluma, nevezetesen a második és negyedik–hetedik francia bekezdéseire,
- tekintettel többek között az EUSZ 2. cikkére, 3. cikke (3) bekezdésének második francia bekezdésére, valamint 6. és 7. cikkére,
- tekintettel az Európai Unió 2007. december 12-én Strasbourgban kihirdetett és a Lisszaboni Szerződéssel 2009 decemberében hatályba lépett 2000. december 7-i Alapjogi Chartájára (a továbbiakban: a Charta),
- tekintettel a romák integrációjának európai uniós stratégiájáról szóló 2011. március 9-i állásfoglalására ⁽¹⁾, „A nemzeti romaintegrációs stratégiák uniós keretrendszere 2020-ig” című 2011. április 5-i bizottsági közleményre (COM(2011) 0173), a nemzeti romaintegrációs stratégiák uniós keretének végrehajtásáról szóló 2014. április 2-i bizottsági közleményre (COM(2014)0209), valamint a romák integrációját célzó hatékony tagállami intézkedésekről szóló 2013. december 9-i tanácsi ajánlásra,
- tekintettel az Alapjogi Ügynökség által végzett 2011. évi roma kísérleti felmérés eredményeire,
- tekintettel az Európa Tanács nemzeti kisebbségek védelméről szóló keretegyezményre és az emberi jogok és alapvető szabadságjogok védelméről szóló európai egyezményre,
- tekintettel az Európa Tanács Miniszteri Bizottságának a cigányellenesség és a romák elleni rasszista erőszak Európán belüli növekedéséről szóló, 2012. február 1-jén elfogadott nyilatkozatára,
- tekintettel a Rasszizmus és Intolerancia Elleni Európai Bizottság (ECRI) 13. számú, a cigányellenesség és a romákkal szembeni hátrányos megkülönböztetés elleni küzdelemről szóló általános politikai ajánlására,
- tekintettel az átfogó cselekvési tervre, amelyet az EBESZ-ben részt vevő államok, köztük az EU tagállamai és tagjelölt államai fogadtak el, amely a romák és szintik helyzetének az EBESZ térségében történő javítását helyezi előtérbe, és amelyben az államok többek között vállalják, hogy további erőfeszítéseket tesznek annak biztosítására, hogy a romák és a szintik teljes mértékben és egyenrangú szereplőként vegyenek részt társadalmunkban, továbbá arra, hogy megszüntessék hátrányos megkülönböztetésüket,
- tekintettel eljárási szabályzata 123. cikkének (2) bekezdésére,

A. mivel a 10–12 millió főre tehető létszámukkal a romák Európa legnagyobb etnikai kisebbsége;

⁽¹⁾ HL C 199. E, 2012.7.7., 112. o.

2015. április 15., szerda

- B. mivel a „roma” szót ezen állásfoglalásban közös kifejezésként használjuk az Európa-szerte élő különböző – akár letelepedett, akár nem – rokon csoportok leírására, ideértve a roma, vándorló, szinti, manus, kalo/kale, romnicsel, beás, askáli, egyiptomi, jenis, dom és lom népcsoportokat is, akik kultúrájuk és életmódjuk szempontjából sokszínűek lehetnek;
- C. mivel a cigányellenesség, a romák ellen irányuló rasszizmus speciális fajtája a faji felsőbbrendűségen alapuló ideológia, az emberi méltóságtól való megfosztás és a történelmi megkülönböztetés által táplált intézményes rasszizmus egy formája, amely többek között erőszak, gyűlöletbeszéd, kizsákmányolás, megbélyegzés és a hátrányos megkülönböztetés legkirívóbb fajtája formájában nyilvánul meg;
- D. mivel a cigányellenesség az egyik fő oka annak a hátrányos megkülönböztetésnek és marginalizációnak, amelyet a roma emberek a történelem során számos európai országban elszenvedtek;
- E. mivel számos roma még mindig elképesztően rossz körülmények között él, és szélsőséges mértékű társadalmi kirekesztéssel és hátrányos megkülönböztetéssel szembesül;
- F. mivel az európai romák – akik egyetlen anyaország nélkül is történelmileg számos európai országban mindig is a társadalom részei voltak, és Európához annak polgáraiként járultak hozzá – helyzete különleges az európai nemzeti kisebbségek között, ami indokolja az európai szintű egyedi intézkedéseket; mivel a romák Európa kultúrájának és értékeinek részét képezik;
- G. mivel a roma nők a nemük és etnikai származásuk okán gyakran vannak kitéve többszörös és interszekcionális megkülönböztetésnek, továbbá korlátozott hozzáféréssel rendelkeznek a foglalkoztatáshoz, az oktatáshoz, az egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz, illetve a döntésekben való részvételhez; mivel a hátrányos megkülönböztetés a többségi társadalmon belül növekvő romaellenes rasszizmussal összefüggésben nyilvánulhat meg, vagy akár a női közösségeken belül nemük alapján;
- H. mivel a nemzeti romaintegrációs stratégiák uniós keretrendszeréről 2020-ig szóló 2011. április 5-i bizottsági közlemény felszólította a tagállamokat a romák integrációja átfogó megközelítésének kidolgozására vagy továbbfejlesztésére, illetve számos közös cél elfogadására; mivel a 2013. december 9-i tanácsi ajánlás felkéri a tagállamokat, hogy hozzanak hatékony szakpolitikai intézkedéseket a romákkal való egyenlő bánásmód biztosítása és alapvető jogaik tiszteletben tartása érdekében, ideértve az oktatáshoz, a foglalkoztatáshoz, az egészségügyi ellátáshoz és a lakhatáshoz való egyenlő hozzáférésüket is;
- I. mivel január 27-ét, az auschwitz-birkenai koncentrációs tábor felszabadításának napját az ENSZ Nemzetközi Holokauszt Emléknappá nyilvánította;
- J. mivel becslések szerint legalább 500 000 romát semmisítettek meg a nácik, illetve más rezsimek és szövetségeseik a második világháború során, és mivel néhány országban a roma népesség több mint 80 %-át elpusztították; mivel legalább 23 000 romát gázosítottak el az auschwitz-birkenai tábor cigánytáborában (Zigeunerlager) a második világháború során, és egyetlen éjszaka, 1944. augusztus 2. és 3. között 2 897 romát, többségében nőket, gyermekeket és időseket gyilkoltak meg abban a táborban; mivel ezért roma szervezetek augusztus 2-át választották az e népiártás valamennyi roma áldozatáról való megemlékezés napjává;
- K. mivel a nácik, illetve más rezsimek és szövetségeseik által a második világháború során a romák ellen elkövetett népiártás tényéről nagyrészt még mindig nem vesznek tudomást, és ezért nem ismeri el a nagyközönség, és gyakran nem ismerik el vagy nem tanítják az iskolákban, a roma népet ezzel a második világháború során elkövetett népiártás „elfeledett” áldozataivá téve;
- L. mivel az emberiesség elleni bűncselekményekről és a súlyos emberi jogi jogsértésekről való megemlékezés elengedhetetlen része a béke, a megbékélés, a demokrácia és az emberi jogok ügyében való fellépésnek Európában; mivel az Európában történt roma népiártás teljes elismerést érdemel, összhangban a náci rezsim és más rezsimek által elkövetett bűncselekmények súlyával, amelyek célja az európai roma népesség, valamint a zsidók és más megcélzott csoportok fizikai megsemmisítése volt;

2015. április 15., szerda

- M. mivel a második világháború alatt történt roma népirtás elismerése és az arról való megemlékezés fontos ahhoz, hogy a romáknak adott esetben jóvátételt nyújtsanak a náci rezsim, más rezsimok és szövetségeseik által a második világháború alatt ellenük elkövetett atrocitások miatt;
- N. mivel a második világháború alatt történt roma népirtás elismerése és az ennek szentelt európai emléknap kijelölése fontos szimbolikus lépést jelentene a cigányellenesség elleni küzdelemben, és hozzájárulna a roma történelem általános ismertségének növeléséhez Európában;
1. mélyszéges aggodalmát fejezi ki a cigányellenesség növekedése miatt, ami többek között a romaellenes retorikában és a romákkal szemben Európában elkövetett erőszakos támadásokban – köztük gyilkosságokban – nyilvánul meg, ami az Európai Unió normáival és értékeivel összeegyeztethetetlen, és jelentős akadályát képezi a romák sikeres társadalmi integrációjának és emberi jogaik teljes tiszteletben tartása biztosításának;
 2. hangsúlyozza, hogy a megkülönböztetést és a marginalizálódást soha nem az ilyen megkülönböztetést vagy marginalizálódást elszenvedő egyén vagy csoport belső gyengesége okozza, hanem az elsősorban annak következménye, hogy a többségi társadalom nem ismeri el az egyének jogait, és nem biztosítja az egyének számára az e jogok érvényesítéséhez szükséges struktúrákat;
 3. felhívja a tagállamokat, hogy ténylegesen hajtsák végre a személyek közötti, faji- vagy etnikai származásra való tekintet nélküli egyenlő bánásmód elvének alkalmazásáról szóló 2000. június 29-i 2000/43/EK tanácsi irányelvet a romákkal szembeni megkülönböztetés megakadályozása és felszámolása érdekében, különösen a foglalkoztatás, az oktatás és a lakhatáshoz való hozzáférés terén;
 4. hangsúlyozza a cigányellenességgel szembeni küzdelem szükségességét valamennyi szinten és minden eszközzel, és kiemeli, hogy ez a jelenség a rasszizmus egy különösen tartós, erőszakos, rendszeresen visszatérő és mindennapos formája; felhívja a tagállamokat, hogy a jó gyakorlatokat támogató nemzeti romaintegrációs stratégiáik keretében fokozzák tovább a cigányellenességgel szembeni küzdelmet;
 5. üdvözlöi a roma közösségek és nem kormányzati szervezetek részvételét a nemzeti romaintegrációs stratégiák végrehajtásában, és felhív a nemzeti romaintegrációs stratégiák kialakításában, nyomon követésében, értékelésében és végrehajtásában való további részvételükre;
 6. hangsúlyozza, hogy biztosítani kell, hogy a nemzeti romaintegrációs stratégiák konkrét intézkedéseket tartalmazzanak a nők jogaival és a nemek közötti egyenlőség érvényesítésével kapcsolatban, valamint hogy az értékelés és az éves nyomon követés figyelembe vegye a nők jogai és a nemek közötti egyenlőség szempontjait a nemzeti romaintegrációs stratégiák valamennyi szakasza tekintetében;
 7. felhívja a tagállamokat és a Bizottságot, hogy a nemzeti romaintegrációs stratégiák uniós keretrendszerének végrehajtása során a gyermekeket tekintsék prioritásnak, és ismét hangsúlyozza a roma gyermekek tekintetében a lakhatáshoz, egészségügyi ellátáshoz, oktatáshoz és a méltó életkörülményekhez való egyenlő hozzáférés előmozdításának fontosságát;
 8. felhívja a tagállamokat, hogy ténylegesen hajtsák végre a rasszizmus és az idegengyűlölet egyes formái és megnyilvánulásai elleni, büntetőjogi eszközökkel történő küzdelemtől szóló 2008. november 28-i 2008/913/IB tanácsi kerethatározatot a cigányellenesség, a romaellenes retorika és a romákkal szembeni erőszakos támadások, valamint a romákkal szemben elkövetett népirtás elnézésének, letagadásának és durva trivializálásának sikeres leküzdése érdekében;
 9. emlékeztet arra, hogy a romák részei az európai kultúrának és közös értékeknek, és ezért arra bátorítja a tagállamokat és a többi európai országot, hogy a polgárokkal és különösen a fiatalokkal folytatott párbeszéd útján foglalkozzanak a roma nép történelmével, és különösen a második világháború alatti roma népirtással;
 10. teljes mértékben és egyértelműen elítéli a romákat érő hátrányos megkülönböztetés és rasszizmus valamennyi formáját, és hangsúlyozza, hogy hatékonyan kezelni kell a cigányellenesség kérdését annak érdekében, hogy a más területen hozott intézkedések eredményesek legyenek;

2015. április 15., szerda

11. e tekintetben felhívja a Bizottságot, hogy hatékonyan kövesse nyomon és értékelje, hogy a tagállamok tiszteletben tartják-e az Unió alapvető értékeit; felhívja a Bizottságot, hogy gondoskodjon az alapvető jogok, a demokrácia és a jogállamiság tiszteletben tartásáról valamennyi tagállamban, hogy kövesse nyomon és értékelje a tagállamok ezen értékeknek való megfelelését, továbbá gondoskodjon válaszlépések megtételéről ezek bármely esetlegesen bekövetkező szisztematikus megsértése esetén;
 12. ünnepélyesen elismeri ezért a második világháború alatt történt roma népirtás történelmi tényét;
 13. felhívja a tagállamokat, hogy hivatalosan ismerjék el ezt a népirtást és a romák üldözésének a második világháború idején előfordult más formáit, például a deportálást és az internálást;
 14. kijelenti, hogy európai napot kell kijelölni a romák ellen a második világháború során elkövetett népirtás áldozatainak emlékére, és hogy ezt a napot Európai Roma Holokauszt Emléknappak kell hívni;
 15. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek, a tagjelölt országoknak, az Európa Tanácsnak, az EBESZ-nek és az ENSZ-nek.
-